

Apunts de llengua

(publicat a *L'Heura digital* 26, 9 de març de 2011)

Quan la unió fa la força... de vegades, endimoniada! El famós cas del **tenir que* (entre d'altres)

Dues formes verbals es poden aliar amb l'objectiu d'expressar algun matís que un verb sol no pot transmetre. Per expressar obligació, per exemple, sovint sentim l'arxiconegut **tenir que*, que no per repetir-se molt esdevé correcte! Vegem aquesta i altres estructures verbals que ens poden fer una mica la guitza. Comencem!

Segurament si sentim: *Encara t'has de dutxar? Els convidats ja deuen haver arribat!*, no se'ns desperta cap alerta lingüística. En canvi, ja se'ns en desperta alguna si sentim el següent: **Encara et tens que dutxar? Segurament, els convidats ja hauran arribat!* Quin problema més hi ha en aquest segon exemple?

De seguida contestem la pregunta. Abans, però, fem una breu introducció. Les estructures verbals que hem fet servir en els exemples anteriors s'anomenen *perífrasis verbals* i es caracteritzen per estar formades per dues formes verbals: un verb auxiliar i una forma verbal no personal (infinitiu, participi o gerundi). Com dèiem en el títol d'aquest article, doncs, en les perífrasis la unió dels verbs fa la força, però hem de triar la combinació correcta dels elements perquè aquesta força no sigui endimoniada!

1. Per expressar obligació:

Com hem vist a la introducció, l'estructura **tenir que* és totalment incorrecta. Així doncs, encara que la sentim moltes vegades, cal que la desterrem del nostre vocabulari... com sigui! Vegem les alternatives que tenim:

Haver de + infinitiu → **Has d'acabar** els deures aquesta nit!

Caldre + infinitiu → **Cal fer** el sopar ben d'hora.

Caldre + *que* + oració → **Cal que vagis** al gimnàs cada dia.

Ser necessari + *que* (o oració) → **És necessari que acabem** la feina avui.

La construcció *ser precis* i el verb *precisar* són incorrectes en el sentit d'obligació i de necessitat: **És precis lliurar l'informe a les dotze*.

**Es precisa dependent. Són correctes, en canvi, si tenen el sentit de precisió: Hem de precisar (és a dir, fer precises) les dates de les reunions per marcar-les al calendari.*

2. Per expressar probabilitat:

Reprenquem la pregunta inicial. Quin problema hi pot haver en la construcció següent?: *Segurament els convidats ja hauran arribat!*

En català, per expressar la probabilitat, és a dir, per expressar una cosa de la qual no estem segurs, no podem fer servir ni el futur ni el condicional, sinó el verb *deure* + infinitiu. Aquí en tenim uns quants exemples:

*Ja és ben fosc. *Seran les nou del vespre. → Ja és ben fosc. Deuen ser les nou del vespre.*

*En Joan encara és al llit. Ahir *aniria a dormir tard. → En Joan encara és al llit. Ahir devia anar a dormir tard.*

*No ho recordo bé. *Tindrè uns 20 alumnes. → No ho recordo bé. Dec tenir uns 20 alumnes.*

3. Per expressar imminència:

La construcció *anar* + *a* + infinitiu és correcte per referir-se a un futur imminent, però, atenció!, quan s'emmarca en un context general de passat. Vegem-ne un exemple:

Quan va arribar en Pere, anava a començar a fer el dinar.

Cal tenir en compte, però, que aquesta construcció no és correcta per expressar una acció que estem a punt de fer en el moment present:

**Vaig a començar fent un resum de la jornada. → Començaré fent un resum de la jornada.*

** Anem a veure: què ha passat? → A veure: què ha passat?*

Naturalment, aquesta construcció és correcta si, físicament, anem a algun lloc: *Ara anem a comprar.* En efecte, hi ha el desplaçament fins als llocs on es vulgui anar a comprar.

Fins aquí l'article d'aquest mes! Unim-nos a les forces benèvoles i deixem de banda les endimoniades..., encara que la temptació sigui per tot arreu!